

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 7/2024
Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka
z dnia 11 marca 2024 roku

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W
Gminnej Bibliotece Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka

Podpis Dyrektora:

.....

ISO **27001** | ISO **22301**
CERTYFIKAT

Spis treści

Informacje ogólne	4
Rozdział I	4
Definicje i podstawy prawne	4
Rozdział II	9
Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	9
Rozdział III	13
Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego	13
Rozdział IV	13
Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Biblioteki do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności	13
Rozdział V	14
Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów ochrony małoletnich do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania	14
Rozdział VI	14
Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia	14
Rozdział VII	15
Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego	15
Rozdział VIII	15
Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone	15
Rozdział IX	16
Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego	16
Rozdział X	17
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet	17
Rozdział XI	18
Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie	18
Rozdział XII	18
Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego	18
Rozdział XIII	

Procedura weryfikacji przyszłego personelu	21
Rozdział XIV	22
Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich oraz zasady ich przeglądu i aktualizacji	22
Rozdział XV	23
Przepisy końcowe	23
Rozdział XVI	23
Wykaz załączników	23

Informacje ogólne

Podstawową normą obowiązującą w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Jakubowie-Jakuboteka oraz Filiach Bibliotecznych** jest zasada działania dla dobra małoletniego oraz w jego najlepszym interesie. Biblioteka stosuje zasadę równego traktowania, która opiera się na zapewnieniu wszystkim małoletnim dostępu do edukacji oraz zasobów bibliotecznych w poszanowaniu ich praw, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W związku z wejściem w życie art. 7 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606), w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) wprowadzono rozdział 4b „Standardy ochrony małoletnich”.

W trosce o dobro małoletnich oraz realizując obowiązek prawny Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka zwanej w dalszej części dokumentu jako „Biblioteka” w dniu 11 marca 2024 roku wprowadza standardy ochrony małoletnich mające na celu szeroko pojętą ochronę małoletnich oraz wypełnienie obowiązków prawnych.

Standardy ochrony małoletnich to zbiór zasad, które stawiają ochronę małoletniego w centrum działań i wartości Biblioteki i tym samym pomagają tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy i przyjazne dla małoletnich środowisko. Małoletni mogą zostać pokrzywdzeni każdym rodzajem przestępstwa, jednak najczęściej w kontekście przestępczości na szkodę małoletnich wskazuje się na przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstwa przeciwko wolności.

Rozdział I

Definicje i podstawy prawne

§ 1

1. **Małoletni** - należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 roku życia lub uzyskała pełnoletność (wyjątek stanowi kobieta, która za zezwoleniem sądu wstąpi w związek

małżeński po ukończeniu 16 lat) - art.10 § 1 i 2 kodeksu cywilnego; w niniejszym dokumencie jako małoletnich należy rozumieć małoletnich korzystających z Biblioteki.

2. **Biblioteka** – należy przez to rozumieć **Gminną Bibliotekę Publiczną w Jakubowie-Jakuboteka**
3. **Dyrektor** – należy przez to rozumieć **Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka**
4. **Personel** - należy przez to rozumieć ogół osób zatrudnionych w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka** bez względu na formę zatrudnienia (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne, wolontariat, staż, praktyka) zwany w dalszej części dokumentu „personalem Biblioteki”, jak również wszystkie inne osoby, które z racji pełnionych funkcji lub wykonywanych zadań mają lub mogą mieć kontakt z małoletnimi korzystającymi z Biblioteki.
5. **Pracownicy** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w **Gminnej Bibliotece Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka** na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia.
6. **Opiekun prawny** – przedstawiciel ustawowy dziecka, rodzic/opiekun prawny.
7. **Przemoc wobec małoletnich** - należy przez to rozumieć stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych bądź świadome i umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące dominującą pozycję osoby stosującej przemoc np. przewaga fizyczna, psychiczna. Przemocą jest także niewywiązywanie się z opieki nad małoletnim, które ma konsekwencje dla jego zdrowia fizycznego lub psychicznego, a ponadto jest nią również celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie małoletniego.
8. **Przemoc domowa** – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
 - 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
 - 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
 - 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;

5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

9. **Wykorzystywanie seksualne małoletniego** - należy przez to rozumieć włączenie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub do której z pewnością nie dojrzał rozwojowo i nie może się na nią zgodzić w ważny prawnie sposób. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia w sytuacji, gdy taka aktywność wystąpi między dorosłym a małoletnim lub małoletnim a innym małoletnim, zwłaszcza jeżeli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem tej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby.

Aktywność seksualna może dotyczyć:

- 1) namawiania lub zmuszania małoletniego do angażowania się w czynności seksualne;
- 2) wykorzystywania małoletniego do prostytucji lub innych prawnie zakazanych praktyk o charakterze seksualnym;
- 3) wykorzystywania małoletniego do produkcji materiałów lub przedstawień o charakterze pornograficznym.

10. **Cyberprzemoc** - należy przez to rozumieć różne akty przemocy popełnione, nasilone lub wspomagane za pomocą systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, takich jak telefony komórkowe, Internet, media/serwisy społecznościowe, gry komputerowe online i inne komunikatory.

11. **Dane osobowe** – należy przez to rozumieć informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

12. **Dyskryminacja** - (łac. discrimino – rozróżniam) - należy przez to rozumieć sposób traktowania osób, które ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną znajdują się w położeniu mniej korzystnym niż inne osoby w porównywalnej sytuacji.

§ 2

1. Standardy ochrony małoletnich są dokumentem **Gminnej Biblioteki Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka** – opisującym procedury ochrony małoletnich stosowane przez Bibliotekę w celu spełnienia wymagań wynikających z:
 - 1) ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” – art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606);
 - 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);
 - 3) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);

§ 3

1. W **Gminnej Bibliotece Publicznej w Jakubowie- Jakuboteka** w pełni przestrzegane są prawa małoletnich obejmujące w szczególności:
 - 1) prawną i faktyczną ochronę życia;
 - 2) zaspokojenie niezbędnych potrzeb koniecznych do właściwej egzystencji fizycznej z uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - 3) wolność sumienia;
 - 4) wolność myśli;
 - 5) wolność wyznania;
 - 6) umożliwienie rozwoju osobistego;
 - 7) utrzymywanie relacji społecznych;
 - 8) szacunek i uznanie ze strony innych.
2. Prawa, o których mowa w ust. 1 są prawami niezbywalnymi, natomiast ich ograniczenie może wynikać wyłącznie z norm prawnych oraz orzeczeń sądów powszechnych. Granicą wolności małoletnich są granice poszanowania praw i wolności innych osób.

§ 4

1. Personel posiada wystarczającą wiedzę pozwalającą na prawidłowe wykrywanie, rozpoznawanie oraz reagowanie na podejrzenie lub fakt krzywdzenia małoletnich lub czynników ryzyka występujących w tym obszarze.
2. Personel posiada obowiązek reagowania na przypadki, w których istnieje uzasadnione podejrzenie faktu krzywdzenia małoletniego.
 - 1) Role poszczególnych osób w Bibliotece w obszarze przeciwdziałania krzywdzeniu małoletnich:
 - a) personel Biblioteki - podczas wykonywanej pracy może zaobserwować fizyczne ślady krzywdzenia na ciele małoletniego; szczególną uwagę powinien zwrócić na widoczne na ciele małoletniego obrażenia takie jak m.in. ślady pobicia, siniaki, rany itp., których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania; wykazywanie przez małoletniego oznak bólu podczas zajęć lub innych przedsięwzięć organizowanych przez Bibliotekę. W sytuacji podjęcia informacji o krzywdzeniu małoletniego, personel natychmiast zawiadamia Dyrektora Biblioteki, przekazując informacje o swoich wnioskach oraz obserwacjach małoletniego,
 - b) obszar dokumentacyjny – obejmuje dokumentację biblioteczną tj. ankiety, wykazy osób zapoznanych ze standardami, karty zgłoszeń, raporty, notatki służbowe, zgłoszenia do odpowiednich organów (Policja, Sąd, Prokuratura),
 - c) w przypadku zaistnienia zdarzenia, w którym osobą krzywdzącą jest osoba wchodząca w skład personelu – wymagane jest sporządzenie notatki służbowej dokumentującej okoliczności zdarzenia oraz przekazanie jej niezwłocznie Dyrektorowi Biblioteki. W sytuacji gdy informacja o zdarzeniu została przekazana Dyrektorowi przez małoletniego lub osobę spoza personelu Biblioteki, Dyrektor Biblioteki sporządza notatkę służbową i wypełnia załącznik nr 5 do niniejszych Standardów - Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.
 - 2) Dyrektor reprezentuje Bibliotekę na zewnątrz w sprawach związanych z ochroną małoletnich; zatwierdza i podpisuje dokumentację służbową w ww. obszarze oraz w sposób oficjalny występuje do ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego oraz organów ścigania (prokuratury, policji) w związku z zagrożeniem krzywdzenia

małoletniego; jest uprawniony do złożenia zażalenia na postanowienie prokuratury o odmowie wszczęcia śledztwa w zakresie podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego.

- 3) Personel Biblioteki posiada wystarczającą wiedzę, stosuje oraz egzekwuje zasady ustalone w Bibliotece obejmujące bezpieczne relacje małoletni - małoletni, personel - małoletni.

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

§ 5

1. W ramach przyjętych standardów ochrony małoletnich określone zostają bezpieczne relacje między małoletnim a personelem, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań niedozwolonych wobec małoletnich.
2. W bezpośrednim kontakcie z małoletnim, personel zapewnia mu poczucie komfortu psychicznego i bezpieczeństwa; uważnie obserwuje jego zachowanie i zauważa potrzeby; stosuje wobec małoletniego kulturę słowa; dostosowuje język komunikacji do jego wieku i możliwości psychospołecznych; z uwagą słucha komunikatów małoletniego i zapewnia mu swobodę wypowiedzi; przy ocenie sytuacji/zdarzenia z udziałem małoletniego nie formułuje własnych opinii, nie opiera się na osobistych odczuciach lub wrażeniach, a tylko i wyłącznie na faktach.
3. Personel zobowiązany jest do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z wykonywaną pracą lub pełnioną funkcją dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i innych informacji wrażliwych z punktu widzenia małoletnich i/lub ich rodziców/opiekunów prawnych.
4. W przypadku powzięcia informacji o skrzywdzeniu psychicznym i/lub fizycznym małoletniego, personel zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności i wyczucia w kontaktach z nim oraz wykazania dla niego odpowiedniego poziomu zrozumienia i empatii.

5. Pełna ochrona prawna przed każdą formą przemocy i wykorzystania przysługuje wszystkim małoletnim korzystającym z Biblioteki.
6. Personel przestrzega zasad równego traktowania wszystkich małoletnich korzystających z Biblioteki.
7. Personel Biblioteki jest zobowiązany do przeciwdziałania naruszeniu zasady równego traktowania w obszarze aktywnego udziału małoletnich w wydarzeniach i przedsięwzięciach organizowanych przez Bibliotekę.
8. W obszarach zadaniowych, osoba prowadząca zajęcia rozwija aktywność małoletniego i nie hamuje jej poprzez m.in. poniżanie, zawstydzanie, krytykowanie, obrażanie, lekceważenie, obojętność, itp. zachowania.
9. Dyrektor Biblioteki oraz personel Biblioteki mają obowiązek stanowczego reagowania na różnego rodzaju przejawy dyskryminacji oraz mowę nienawiści.
10. W związku z przyjętą procedurą, personel Biblioteki zobowiązany jest zgłaszać do Dyrektora Biblioteki wszelkie zachowania zagrażające małoletnim. W przypadku niecierpiącym zwłoki, osoba z personelu dokonuje powiadomienia telefonicznego Dyrektora Biblioteki i sporządza na tą okoliczność notatkę służbową oraz wypełnia Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich – załącznik nr 5 do dokumentacji Standardów.
11. W Bibliotece zabronione jest/są m.in.:
 - 1) stosowanie kar naruszających nietykalność cielesną czy też godność osobistą małoletnich;
 - 2) szykanowanie małoletnich;
 - 3) znęcanie się nad małoletnimi w obszarze psychicznym i fizycznym;
 - 4) zachowania wobec małoletnich, które wyczerpywałyby znamiona przemocy psychicznej, w tym takie jak m.in.: upokarzanie, poniżanie, ośmieszanie, lekceważenie, zawstydzanie, używanie wyzwisk, obraźliwych komentarzy, brak uwagi i właściwego wsparcia małoletnich, zaniechania lub zaniedbania; stawianie wobec nich oczekiwań i wymagań, którym nie są w stanie sprostać ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb małoletnich niepełnosprawnych oraz małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
 - 5) używanie wobec małoletnich wulgarnych słów, niestosownych żartów, obraźliwych gestów;

- 6) wypowiadanie wobec małoletnich treści o wydźwięku seksualnym, udostępnianie im materiałów o charakterze pornograficznym, składanie propozycji o charakterze seksualnym, nawiązywanie z nimi zabronionej prawem relacji (seksualnej);
 - 7) proponowanie, częstowanie alkoholem, wyrobami tytoniowymi i innymi używkami.
12. Małoletnim przysługuje prawo do prywatności. Zachowania naruszające to prawo są zabronione, przy czym jednak jeżeli sytuacja szczególna wymaga odstąpienia od tego prawa musi być ona każdorazowo uzasadniona, a małoletni niezwłocznie o niej poinformowany.
 13. Małoletni podlegają pełnej ochronie w toaletach. Bezwzględnie zabronione jest nagrywanie oraz fotografowanie małoletnich we wskazanych miejscach.
 14. Zabronione jest prowadzenie korespondencji mailowej z małoletnimi na ich prywatne adresy e-mail, ewentualnie innego służbowego i zaakceptowanego przez Bibliotekę komunikatora. Wyjątek stanowi przypadek udzielenia zgody przez rodziców na przetwarzanie danych osobowych na przekazywanie informacji o zarezerwowanej książce.
 15. Zabronione jest prowadzenie przez personel korespondencji z małoletnimi z prywatnych adresów e-mail oraz komunikacji z nimi za pośrednictwem profili w mediach społecznościowych. Niedopuszczalne jest prowadzenie korespondencji za pomocą komunikatorów internetowych bądź innych kanałów komunikacji, które nie są autoryzowane i zarządzane przez Bibliotekę.
 16. Respektowanie zasad dotyczących zakazów, o których mowa powyżej musi być w pełni przestrzegane i nadzorowane przez wszystkie osoby, które podlegają tym zasadom.
 17. W celu powstrzymania i wyeliminowania agresywnego zachowania, które zagraża życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu małoletnich i innych osób, personel może podjąć działania w obronie koniecznej w zakresie niezbędnym do opanowania sytuacji. Reakcja personelu powinna być adekwatna do stopnia agresywnego zachowania.
 18. W przypadku bezpośredniego kontaktu personelu Biblioteki z małoletnim należy przestrzegać poszanowania jego godności i intymności; kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może mieć charakteru niejawnego bądź ukrywanego, zabronione jest dotykanie małoletniego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany.

§ 6

1. Personel Biblioteki zobowiązany jest do bezwzględnego zgłaszania Dyrektorowi Biblioteki celem podjęcia odpowiednich działań, zaobserwowanych i **często powtarzających** się zachowań u małoletnich, polegających m.in. na:

- 1) widocznej i nagłej zmianie zachowania małoletniego; unikaniem przez niego rozmów na temat jego samopoczucia albo inicjowaniem rozmów o przemoc, izolowaniu się od innych małoletnich; widocznym u małoletniego niepokojem, rozdrażnieniu; zauważalnych stanach lękowych oraz powtarzających się dolegliwościach somatycznych typu bóle brzucha, głowy, mdłości; sprawianiu przez małoletniego wrażenia smutnego, apatycznego, wycofanego, uległego, przestraszonego, płacznego lub nadpobudliwego, wykazywaniu przez małoletniego zachowań agresywnych bądź autoagresywnych;
- 2) zaniedbaniu małoletniego np. poprzez widoczne u niego oznaki głodu, brak higieny osobistej, brak regularnego zmieniania ubrań/butów bądź ich nieodpowiedni dobór do warunków pogodowych;
- 3) dokonywaniu na terenie Biblioteki kradzieży jedzenia, pieniędzy, innych przedmiotów;
- 4) widocznych na ciele małoletniego obrażeniach takich jak m.in. ślady pobicia, zadrapania, siniaki, stłuczenia, zbiecia, rany itp., których pochodzenie jest trudne do wyjaśnienia, a małoletni pytany o nie – podaje niewiarygodne, niespójne czy wręcz niemożliwe powody ich powstania, a ponadto objawach sugerujących obrażenia fizyczne np. utykanie na dolną kończynę, brak ruchomości górnej kończyny co uniemożliwia małoletniemu aktywne uczestnictwo w zajęciach ruchowych;
- 5) widocznym strachem małoletniego przed powrotem do domu, unikaniem przez niego rozmów na temat jego rodziny albo inicjowaniem rozmów o przemoc; ucieczkach z domu;
- 6) zauważeniu niepokojących zachowań w relacjach rodzic/opiekun prawny - małoletni m.in. agresywnego zachowania wobec małoletniego, wyrażania się o nim w negatywny i deprecjonujący sposób, lekceważenia go i jego potrzeb itp.
- 7) zauważeniu nadmiernego zainteresowania małoletniego treściami agresywnymi/przejawianiem agresji wobec innych;

- 8) nadmiernym zainteresowaniu małoletniego treściami pornograficznymi, widocznym jego rozbudzeniu seksualnym niestosownie do wieku (przejawiającym się m.in. w rozmowach, zachowaniu, gdzie pojawiają się motywy seksualne).

Rozdział III

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego

§7

1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, Dyrektor Biblioteki składa zawiadomienie do organów ścigania. Zawiadomienie składane jest na podstawie informacji zebranych przez Dyrektora Biblioteki.
2. W przypadku, gdy Biblioteka w związku z prowadzoną działalnością weszła w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, Dyrektor Biblioteki jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o powyższym fakcie Prokuraturę lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Rozdział IV

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Biblioteki do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania podejmowanych czynności

§ 8

1. Od osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Biblioteki do stosowania standardów nie jest wymagana wiedza specjalistyczna, jednakże wymaga się pełnej znajomości przyjętych w Bibliotece standardów ochrony małoletnich oraz stosowania ich w praktyce, jak również systematycznego pogłębiania wiedzy z zakresu szeroko pojętej problematyki ochrony małoletnich.

2. Personel powinien zostać przygotowany do stosowania standardów ochrony małoletnich oraz zapoznany z treścią przyjętej w Bibliotece procedury.
3. Osoba wskazana w ust. 1 jest zobowiązana do zapoznania z przyjętymi standardami ochrony małoletnich personelu Biblioteki (w wersji pełnej) oraz nadzoru nad zapoznaniem z nimi (w wersji skróconej) małoletnich np. na przeznaczonych temu celowi zajęciach, a ponadto udostępnienia, w miejscach wskazanych w niniejszym dokumencie, treści standardów dla rodziców/opiekunów prawnych oraz małoletnich w celu umożliwienia zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.
4. Personel jest zobowiązany zapoznać się ze standardami ochrony małoletnich i potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem w Wykazie osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich stanowiącym **załącznik nr 4** do niniejszego dokumentu.

Rozdział V

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów ochrony małoletnich do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 9

1. Biblioteka udostępnia wdrożone standardy ochrony małoletnich w wersji pełnej oraz wersji skróconej przeznaczonej dla małoletnich na swojej stronie internetowej.
2. Standardy Ochrony Małoletnich w wersji pełnej i skróconej **załącznik nr 1** i **załącznik nr 2** do niniejszego dokumentu są dostępne/wywieszone na tablicy ogłoszeń.

Rozdział VI

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielaniu mu wsparcia

§ 10

1. Wykaz osób odpowiedzialnych za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu:
 - 1) bibliotekarz;
 - 2) animator;
 - 3) instruktor zajęć.

2. Poza osobami wskazanymi w pkt 1 osobą przyjmującą zgłoszenie może być każda osoba z dyrekcji i personelu Biblioteki, do której małoletni zwróci się o pomoc.
3. Jedna z osób, o których mowa w ust. 1 i 2 wskazana przez Dyrektora Biblioteki wypełnia „Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich” stanowiącą **załącznik nr 5** do niniejszego dokumentu oraz niezwłocznie przekazuje ją Dyrektorowi.

Rozdział VII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 11

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego dokumentowane są na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej sporządzają je osoba opatruje własnoręcznym podpisem. W ramach prowadzonych czynności sporządza się:
 - 1) notatki służbowe;
 - 2) raporty;
 - 3) „Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich”.
2. Dokumentacja z zakresu ujawnionych i zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest przez Dyrektora Biblioteki lub osobę przez niego wskazaną.

Rozdział VIII

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 12

1. Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi obejmują zjawiska, mające na celu spowodowanie bólu i cierpienia zarówno fizycznego, jak i psychicznego u drugiej osoby, należą do nich np.:
 - 1) **agresja fizyczna**, która obejmuje m.in.:

- a) bójki pomiędzy małoletnimi,
 - b) uderzanie,
 - c) kopanie,
 - d) policzkowanie,
 - e) opluwanie,
 - f) wszelkie inne działania powodujące fizyczny ból.
- 2) **agresja słowna**, która obejmuje m.in.:
- a) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów,
 - b) czynienie obraźliwych uwag,
 - c) nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej,
 - d) wykorzystywanie wobec drugiego małoletniego przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- 3) **cyberprzemoc**, która obejmuje m.in.:
- a) publikowanie poniżających filmów lub zdjęć w sieci,
 - b) publikowanie ośmieszających, wulgarnych komentarzy i postów,
 - c) podszywanie się pod inne osoby,
 - d) włamanie na czyjeś konto społecznościowe,
 - e) prześladowanie, zastraszanie, nękanie za pomocą sieci Internet, telefonu, wiadomości sms itp.

Rozdział IX

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania małoletniego

§ 13

1. Personel Biblioteki będący bezpośrednim świadkiem agresywnego zachowania małoletniego, jest zobowiązany do realizacji następujących czynności:
 - 1) niezwłocznego podjęcia reakcji słownej na zaistniałą sytuację;
 - 2) odizolowania od grupy zachowującego się agresywnie małoletniego z zachowaniem bezpieczeństwa własnej osoby;
 - 3) udzielenia niezbędnej pomocy pokrzywdzonemu małoletniemu;
 - 4) zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym małoletnim;
 - 5) poinformowania Dyrektora Biblioteki o zdarzeniu;

2. W sytuacji, kiedy nie ma możliwości opanowania agresywnego zachowania małoletniego przez personel Biblioteki, Dyrektor może zdecydować o wezwaniu policji w celu podjęcia interwencji, która zapewni bezpieczeństwo innym małoletnim i personelowi Biblioteki.
- 1) W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że życie lub zdrowie małoletniego jest zagrożone na terenie Biblioteki i Filii Bibliotecznych personel Biblioteki zobowiązany jest zawiadomić organy ścigania (Policję) i/lub służby ratownicze (Straż Pożarna Pogotowie Ratunkowe). Następnie niezwłocznie informuje o tym fakcie Dyrektora Biblioteki i wypełnia na tą okoliczność **Kartę zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich** stanowiącą załącznik nr 5 do niniejszej procedury.
- 2) W przypadku popełnienia przestępstwa wobec małoletniego na terenie Biblioteki lub Filii Bibliotecznych Dyrektor Biblioteki wraz z personelem zobowiązany jest nie dopuścić do zatarcia dowodów oraz śladów popełnionego przestępstwa.
- 3) Dyrektor zobowiązany jest zawiadomić o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych wskazując okoliczności zdarzenia.
- 4) Gdy o krzywdzenie małoletniego podejrzewani są rodzice/opiekunowie prawni Dyrektor Biblioteki powiadamia organu ścigania (Policję) oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

Rozdział X

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 14

1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet powinny być obwarowane następującymi warunkami:
 - 1) małoletni powinien być uświadamiany, zarówno w Bibliotece, jak i przez rodziców/opiekunów prawnych, w zakresie cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także podejmowanych przez siebie działań w Internecie; obszar ten obejmuje:
 - a) lajkowanie określonych stron,
 - b) korzystanie z aplikacji randkowych, na których może spotkać dorosłych oraz innych małoletnich,

- c) obserwowanie określonych stron lub osób w mediach społecznościowych,
 - d) niewłaściwe ustawienia prywatności posiadanych kont;
- 2) małoletni powinien być świadomy z jakimi skutkami wiąże się hejt w Internecie.
 - 3) małoletni nie powinien ufać osobom poznanym za pośrednictwem Internetu;
 - 4) małoletni nie powinien spotykać się z osobami poznanymi przez Internet;
 - 5) małoletni powinien niezwłocznie poinformować rodziców/opiekunów prawnych o każdej propozycji spotkania otrzymanej od nieznanymi osób w Internecie;
 - 6) małoletni nie powinien przekazywać swoich danych osobowych nieznanym osobom w Internecie;
 - 7) komunikatory internetowe używane przez małoletniego powinny służyć mu jedynie do kontaktów ze znajomymi;
 - 8) rodzice/opiekunowie prawni małoletniego są odpowiedzialni za kontrolę aktywności w sieci ich dziecka, w tym monitorowanie komunikatorów internetowych używanych przez ich dziecko.

Rozdział XI

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 15

1. Biblioteka zapewniając małoletnim dostęp do Internetu ma obowiązek nadzorowania ich w taki sposób, aby sami małoletni nie dopuścili się czynu zabronionego za pośrednictwem udostępnianej sieci internetowej.
2. Biblioteka, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu ma obowiązek podejmowania działań zabezpieczających ich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Z tego względu, strony internetowe prezentujące treści pornograficzne, oferujące gry hazardowe lub inne niebezpieczne treści – powinny zostać zablokowane.
3. Zasadnym jest, aby sieć Internet udostępniona do użytkowania małoletnim posiadała zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie:
 - 1) filtrujące treści internetowe;
 - 2) monitorujące korzystanie ze stron www;

- 3) antywirusowe;
 - 4) antyspamowe;
 - 5) firewall.
4. Osoba wyznaczona przez Dyrektora Biblioteki regularnie przeprowadza czynności sprawdzające obejmujące sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu pod kątem ewentualnego ustalenia, czy nie znajdują się na nim niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia takich treści, a także potwierdzenia informacji o naruszeniu prawa lub zasad społecznych oraz ustalenia ich źródła, osoba bez zbędnej zwłoki przekazuje Dyrektorowi Biblioteki pisemną informację w ww. zakresie.
 5. W przypadku, gdy występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa małoletniego w Internecie lub jest on wykorzystywany bądź krzywdzony za pośrednictwem sieci należy podjąć niezwłoczne działania mające na celu jego dobro.

Rozdział XII

Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletniego

§ 16

1. W Bibliotece, dane osobowe małoletnich są chronione na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, sprost.: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, s. 2), ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm.) oraz innych przepisów szczególnych dotyczących przetwarzania danych osobowych.
2. Dyrektor Biblioteki zgodnie z przyjętą w Bibliotece Polityką ochrony danych osobowych:
 - 1) upoważnia personel Biblioteki do przetwarzania danych osobowych;
 - 2) odbiera od personelu Biblioteki oświadczenia o zachowaniu tajemnicy danych osobowych;
 - 3) zapewnia personelowi Biblioteki dostęp do szkoleń z ochrony danych osobowych.

3. Personel Biblioteki przetwarza dane osobowe małoletnich na podstawie przepisów prawa wskazanych w ust. 1 oraz zgodnie z zasadami opisanymi w Polityce ochrony danych osobowych.

§ 17

1. Dyrektor Biblioteki zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek małoletniego podlega ochronie na podstawie:
 - 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, s.1 ze zm.) zwanego dalej RODO, ponieważ zgodnie z art. 4 pkt 1 stanowi dane osobowe;
 - 2) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.);
 - 3) ustawy z dnia z dnia 4 lutego 1994 r o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2509).
3. Biblioteka powinna dysponować zgodą rodziców/opiekunów prawnych na przetwarzanie danych małoletniego w zakresie wizerunku, o której jest mowa w art. 7 RODO.
4. Rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wymaga zgody rodziców/opiekunów prawnych - zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509). Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni małoletniego nie wyrazili zgody na utrwalanie jego wizerunku, personel Biblioteki ma obowiązek respektowania ich decyzji, i w taki sposób rejestrowania wydarzenia lub uroczystości, aby na wykonywanych zdjęciach/relacjach audio-video nie utrwałać wizerunku małoletniego.
5. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego, o której mowa w ust. 4 nie jest wymagana w sytuacji, w której wystąpią okoliczności, o których mowa w art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zgodnie z którym *„Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza”*.
6. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku powinna zawierać informacje gdzie wizerunek małoletniego będzie publikowany (np. na stronie internetowej) i w jakim celu

- wykorzystywany (np. w celu promowania działalności Biblioteki lub organizowanych przez nią wydarzeń i innych przedsięwzięć).
7. Zabronione jest utrwalanie i wykorzystywanie wizerunku małoletnich przez personel Biblioteki dla celów prywatnych lub zawodowych.
 8. Zabronione jest umożliwianie przedstawicielom mediów utrwalania na terenie Biblioteki wizerunku małoletnich (np. w formie zdjęć, materiałów audio-video) bez pisemnej zgody ich rodziców/opiekunów prawnych. W celu jej uzyskania, personel Biblioteki kontaktuje się bezpośrednio z rodzicami/opiekunami prawnymi ustalając szczegóły sprawy. Zabronione jest przekazywanie przez personel Biblioteki dla przedstawiciela/przedstawicieli mediów danych kontaktowych rodziców/opiekunów prawnych małoletnich, których wizerunki mają być utrwalone bez ich wiedzy i zgody.
 9. Dyrektor Biblioteki przed każdym wydarzeniem lub uroczystością z udziałem osób z zewnątrz, w tym rodziców/opiekunów prawnych informuje, że wykonane zdjęcia lub nagrania audio-video z udziałem innych małoletnich nie mogą być publikowane przez rodziców/opiekunów prawnych na prywatnych portalach/serwisach społecznościowych, chyba że rodzice/opiekunowie prawni małoletnich, których wizerunki zostały zarejestrowane wyrażą na to zgodę.

Rozdział XIII

Procedura weryfikacji przyszłego personelu

§ 18

1) Weryfikacja w Rejestrze Sprawców Przepływstw na Tle Seksualnym

Dyrektor Biblioteki, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochrony małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) - przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi – uzyskuje informacje, czy dane takiej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przepływstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa

Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze;

- 2) informacje, o których mowa w pkt.1, Dyrektor Biblioteki utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
- 3) wykonanie obowiązków, o których mowa w pkt. 1, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności, przez członka rodziny, o którym mowa powyżej, należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.

Rozdział XIV

Monitoring stosowania procedur - standardy ochrony małoletnich oraz zasady ich przeglądu i aktualizacji

§19

1. Przeprowadzanie skutecznego monitoringu w zakresie realizacji procedur związanych ze standardami ochrony małoletnich, ich przeglądu i aktualizacji jest istotnym zadaniem Biblioteki.
2. **Osobą odpowiedzialną w Bibliotece za realizację procedury określonej w standardach ochrony małoletnich jest Dyrektor.**
3. Osoba, o której mowa w ust. 2 monitoruje realizację przyjętych procedur standardów ochrony małoletnich, proponuje w nich zmiany oraz reaguje na sygnały o ich naruszeniu. Jest odpowiedzialny za prowadzenie Rejestru zgłoszeń zdarzeń

zagrożających bezpieczeństwu małoletnich stanowiącego **załącznik nr 6** do niniejszego dokumentu.

4. Osoba, o której mowa w ust. 2 przeprowadza wśród personelu, raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji standardów w Bibliotece. Ankieta stanowi **załącznik nr 3** do niniejszego dokumentu.
5. Przeprowadzenie ankiety ma na celu zebranie od personelu informacji w zakresie niezbędnym do aktualizacji przyjętych procedur standardów ochrony małoletnich w oparciu o ich stosowanie w praktyce i pojawiające się w związku z tym potrzeby ich uzupełnienia lub wprowadzenia istotnych zmian, a ponadto wskazanie ewentualnych naruszeń procedur.
6. Osoba, o której mowa w ust. 2 opracowuje i poddaje szczegółowej analizie wypełnione ankiety. Przygotowuje pisemny raport z przeprowadzonych czynności, w terminie 30 dni od dnia wykonania ankiety.
7. Aktualizacja i ocena standardów ochrony małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata i jest realizowana przez osobę wskazaną w ust. 2 oraz dokumentowana za pomocą notatki.

Rozdział XV

Przepisy końcowe

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozdział XVI

Wykaz załączników

Załącznik nr 1 – Standardy Ochrony Małoletnich - wersja skrócona dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym

Załącznik nr 2 – Standardy Ochrony Małoletnich - wersja skrócona w wieku przedszkolnym.

Załącznik nr 3 – Ankieta dotycząca ochrony małoletnich w Bibliotece

Załącznik nr 4 – Wykaz osób zapoznanych ze standardami ochrony małoletnich.

Załącznik nr 5 - Karta zgłoszenia zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu małoletnich.

Załącznik nr 6 - Rejestr zgłoszeń zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu małoletnich.